

องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1
The School's Learning Organization Effecting Teachers' Quality of Work Life
in Schools under the Office of Chonburi Primary Educational Service Area 1

นายณัฐพงษ์ชัย วัชรพงศ์ธร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.วิจิต แสงสว่าง และ ดร. พลธาวิน วัชรพรธำรงค์

Abstract

The purposes of this study were to investigate 1) the level of organizational learning of the schools under the Office of Chonburi Primary Educational Service Area 1, 2) the teachers' quality of work life in schools under the Office of Chonburi Primary Educational Service Area 1, 3) the relationship between organizational learning and the teachers' quality of work life and 4) the prediction coefficients of the elements of a learning organization affecting the teachers' quality of work life in those schools. The samples were 82 school administrators and 297 teachers under the Office of Chonburi Primary Educational Service Area 1 in the academic year of B.E 2556. Questionnaires were use to collect data. Frequency, percentage, mean and standard deviation, the Pearson correlation (Pearson product moment correlation coefficient) and multiple regression analysis (stepwise method) were employed for data analysis.

The findings revealed as follows:

1) The learning organization of schools under the Office of Chonburi Primary Educational Service Area 1 as a whole was at a high level, ranking by the mean scores from high to low as the aspects of technology use, shared vision and team learning, respectively.

2) The teachers' quality of work life under the Office of Chonburi Primary Educational Service Area 1 as a whole was at a high level, ranking by the mean scores from high to low as the aspects of progress and work stability, the use of democratic principles in the workplace, balance of life and work, and social integration and shared functionality.

3) The schools' learning organization and the teachers' quality of work life in schools under the Office of Chonburi Primary Educational Service Area 1 showed a positive correlation at a high level ($r_{xy} = .643$) of significance at the .05

4) The schools' learning organization affecting the quality of work life of teachers of schools under the Office of Chonburi Primary Educational Service Area 1 which can be accounted for technology use, organizational improvement, system thinking and team learning and could concurrently predicted for 77.00 % on the teachers' quality of work life in those schools at a level of .05 the equation could be written in standerdized score;
 $Z'y = .600X_7 + .506X_6 + -.354X_2 + .246X_3$

Keywords : Learning organization, quality of work life, primary school

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 1 2) ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์การแห่งการเรียนรู้ กับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 4) ศึกษาความสัมพันธ์การพยากรณ์ขององค์ประกอบขององค์การแห่งการเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ในปีการศึกษา 2556 จำนวน 379 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการใช้เทคโนโลยี ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน และด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม
- 2) คุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ความก้าวหน้า และความมั่นคงในงาน การใช้หลักประชาธิปไตยในการทำงาน และความสมดุลของชีวิตโดยภาพรวม
- 3) องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก ($r_{xy} = .643$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 4) องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ด้านที่มีอำนาจพยากรณ์ คือด้านการใช้เทคโนโลยี ด้านการปรับเปลี่ยนองค์การ ด้านการมีแบบแผนความคิด และด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ได้ร้อยละ 77.00 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $Z'y = .600X_7 + .506X_6 + -.354X_2 + .246X_3$

คำสำคัญ : องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน, คุณภาพชีวิตการทำงานของครู

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งภายนอกและภายในประเทศ ที่จะส่งผลกระทบต่อทิศทางการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต จำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เหมาะสม ขณะที่การทบทวนผลการพัฒนาประเทศในระยะที่ผ่านมา สะท้อนปัญหาเชิงโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจสังคมสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการประเทศที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว ทั้งมีความเสี่ยงในหลายมิติที่อาจทำให้เกิดปัญหาต่างๆ รุนแรงมากขึ้น การพัฒนาประเทศในอนาคตจึงจำเป็นต้องเตรียมพร้อมและสร้างภูมิคุ้มกันของประเทศให้เข้มแข็ง กรอบแนวคิดการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนา ฉบับที่ 11 จึงมีแนวคิดที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนา ฉบับที่ 8-10 โดยยึดแนวความคิดการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มีการเชื่อมโยงทุกมิติ

ของการพัฒนาอย่างบูรณาการทั้งมิติ ตัวคน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมือง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในระดับปัจเจก ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ขณะเดียวกันให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมในกระบวนการพัฒนาประเทศ และชี้นำทิศทางการพัฒนาประเทศ ระยะกลาง เพื่อมุ่งสู่วิสัยทัศน์ระยะยาว ที่ทุกภาคส่วนในสังคมไทย ได้เห็นพ้องร่วมกัน กำหนดเป็นวิสัยทัศน์ปี พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดไว้ว่า “คนไทยภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีมิตรไมตรี บนวิถีชีวิตแห่งความพอเพียง ยึดมั่นในวัฒนธรรมประชาธิปไตยและหลักธรรมาภิบาล การบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่ทั่วถึง มีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมมีความปลอดภัย และมั่นคงอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่ดี เกื้อกูลและเอื้ออาทรซึ่งกัน การพัฒนาในระยะ

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 จึงได้กำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์ การพัฒนาที่เหมาะสม โดยเร่งสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อป้องกันปัจจัยเสี่ยง และเสริมรากฐานของประเทศด้านต่างๆ ให้เข้มแข็งควบคู่ไปกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ พร้อมทั้งยังส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งสร้างกระแสสังคมให้เกิดการเรียนรู้ เป็นหน้าที่ ของคนไทยทุกคน ให้มีนิสัยใฝ่รู้รักการอ่านตั้งแต่วัยเด็ก และส่งเสริม การเรียนรู้ร่วมกันของคนต่างวัย ควบคู่กับการส่งเสริม ให้องค์การ กลุ่มบุคคล ชุมชน ประชาชน และสื่อทุกประเภทเป็นแหล่งเรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์ สื่อสารด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย รวมถึงส่งเสริมการ ศึกษาทางเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และ สร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิด การเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555, หน้า 8-11)

หลายองค์การ ได้นำแนวคิดการจัตุองค์การแห่งการเรียนรู้ มาใช้ในการบริหารที่เน้นการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในองค์การ ให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ครูในโรงเรียนจะต้องมีความรู้ ความสามารถและ มีความเชี่ยวชาญอย่างแท้จริง แนวคิดการพัฒนาองค์การแห่ง การเรียนรู้ ครอบคลุมตั้งแต่ระดับบุคคล จนถึงระดับองค์การ มีเป้าหมาย และระบบงานในการพัฒนาผู้นำ และครูทุกคนในองค์การ โดยการ ส่งเสริมและยกระดับการเรียนรู้ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม อย่างไรก็ตาม การพัฒนาไปสู่องค์การแห่งการเรียนรู้ ซึ่งมาร์ควาร์ด (Marquardt, 1994, p.76) ได้ระบุว่า องค์การแห่งการเรียนรู้ต้องมีโครงสร้างที่เหมาะสม ไม่มีสายการบังคับบัญชามากเกินไป มีวัฒนธรรมการเรียนรู้ในองค์การ มีการเพิ่มอำนาจปฏิบัติ มีการ ตรวจสอบคาดคะเนการเปลี่ยนแปลงที่อาจกระทบต่อสภาพแวดล้อม ขององค์การ ทุกคนมีส่วนร่วมสร้างและถ่ายโอนความรู้ มีเทคโนโลยี สนับสนุนการเรียนรู้ มุ่งเน้นคุณภาพ ย้ำเน้นความมีกลยุทธ์ มีบรรยากาศที่เกื้อหนุน มีการทำงานเป็นทีม และมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน นอกจากนี้ เซ็งเก้ (Senge, 1990, pp. 139-269) เชื่อว่าหัวใจของ องค์การแห่งการเรียนรู้ คือในองค์การมีบุคคลที่เป็นเลิศมีรูปแบบ การคิดมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และมีคนที่คิด เป็นระบบอยู่ในองค์การ ย่อมทำให้องค์การมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูง ซึ่งถือว่าการบริหารงานในยุคใหม่ การบริหารองค์การดังกล่าว จะช่วยให้องค์การไปสู่ความเป็นค องค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งถือว่าการพัฒนาองค์การแบบยั่งยืน และ ต้องใช้ระยะเวลายาวนานด้วย ซึ่งต้องอาศัยพื้นฐานของการ พัฒนาองค์การ คือการเตรียมความพร้อมของครู เพื่อการ เปลี่ยนแปลง เมื่อองค์การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน แล้วก็จะต้องถ่ายทอด สู่ปฏิบัติและเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ของผู้ปฏิบัติเพื่อครู

จะได้มีความเข้าใจ เป้าหมายขององค์การมีความรู้ความสามารถใน การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ครูจะสามารถช่วยผลักดันองค์การ ให้ไปสู่ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ได้สำเร็จ

สำหรับคุณภาพชีวิต หรือชีวิตที่มีคุณภาพสำหรับข้าราชการ ครู เป็นลักษณะการดำเนินชีวิตที่มีความเป็นอยู่สอดคล้องกับระดับ ความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์อย่าง มีคุณค่า โดยเป็นชีวิตที่มีการกินดีอยู่ดี ถูกต้องตามสุขลักษณะมี สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง มีงานทำที่สามารถเลี้ยงตัวเอง และครอบครัวได้โดยไม่ต้องเป็นภาระของผู้ใด ทั้งเป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย มีคุณธรรมวัฒนธรรมอันดีงาม สำนึกในหน้าที่ รับผิดชอบต่อตนเองครอบครัวและสังคม ส่งผลต่อการเสริมสร้าง การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมได้อย่างเต็มที่ ตามกำลัง ความสามารถและสถานภาพของตน และสุดท้ายสามารถดำเนินชีวิต ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ และยังเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ ของ ชีวิต ซึ่งก็คือการปฏิบัติภารกิจต่างๆ ตามบทบาทหน้าที่หรือกล่าวได้ อีกอย่างหนึ่งคือ การทำงานเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงถึงการมี คุณภาพชีวิต โดยที่บุคคลทุกคนไม่สามารถแยกกิจกรรมการทำงาน จากการดำเนินชีวิตประจำวันได้ แนวคิดนี้จึงเรียกว่าคุณภาพชีวิต การทำงานเป็นแนวคิดการทำงานที่บอกว่า งานและชีวิตจะ เกี่ยวข้องผสมผสานกันอย่างกลมกลืนโดยคำนึงถึงรูปแบบงาน ที่ทำให้ข้าราชการครู มีการทำงานที่ดี มีความรู้สึกพึงพอใจในการ ทำงาน ย่อมส่งผลให้การศึกษาประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล (สายัณห์ จันทะวงศ์, 2548, หน้า 2) สอดคล้องกับ รุ่งนภา สันติศิริรัตนันต์ (2550, หน้า 21) ที่กล่าวถึงความสำคัญ ของคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูว่า ถ้าผู้บริหารสามารถตอบ สอนองให้บุคลากรครูมีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้แก่ ความต้องการด้าน สุขภาพกาย การปฏิบัติหน้าที่อย่างมีความสุข มีความเป็นอยู่ต่อ หน้าที่สังคม อย่างเหมาะสมกับอาชีพ มีเศรษฐกิจทั้งส่วนตัวและ ครอบครัว ที่อยู่ได้เป็นต้น จะก่อให้เกิดความสำคัญต่อองค์การ คือ บุคลากรสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี เป็นทรัพยากรมนุษย์ ของประเทศที่มีคุณภาพและผู้บริหารสามารถพัฒนาโรงเรียนโดย อาศัยศักยภาพของครูอย่างเต็มที่ และหน่วยงานทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จึงควรพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู เพื่อให้ นำ ไปสู่การทำงานที่ดี มีความรู้สึกที่ดี มีความรู้สึกพึงพอใจในการทำงาน มีการดำเนินชีวิตที่มีความสุข พร้อมทั้งมีการทำงานร่วมกัน ก่อให้ เกิดผลดีต่อองค์การ และประสบผลสำเร็จเกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ

เมื่อบุคลากรมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีขึ้น ย่อมมีขวัญ และกำลังใจมีความสุขมีความผูกพันต่อองค์การ มีความมุ่งมั่นที่จะ

ขับเคลื่อนให้องค์การก้าวหน้าให้ไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จ โดยองค์ประกอบเป็นตัวกำหนดคุณภาพการทำงาน และสภาพความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล และมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมต่างๆ เช่น ระดับการศึกษา ที่อยู่อาศัย อายุของหัวหน้าครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และยังมีคามผูกพันกับตัวชีวิตทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ รายได้ ทรัพย์สิน หนี้สินรวมทั้งความสุขทางด้านจิตใจ คุณภาพชีวิตจึงเป็นระดับของการมีชีวิตที่ดีมีความสุข ความพึงพอใจในชีวิตเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ การดำเนินชีวิตของปัจเจกบุคคลในสังคม โดยนัยนี้คุณภาพชีวิต หมายถึง ระดับการมีชีวิตที่มีความสุข มีความพึงพอใจทั้งด้านวัตถุ สังคมและจิตใจ รวมทั้งความสัมพันธ์ทางสังคมสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ค่านิยม และเป้าหมายในชีวิตของแต่ละบุคคล (สุวรรณวัฒน์ วัลลีย์, 2554, หน้า 12)

ดังนั้น การนำคุณภาพชีวิตการทำงานไปใช้ ก็จะทำให้มีคุณภาพการทำงานที่ดี และส่งผลให้คุณภาพและปริมาณของผลผลิตสูงขึ้น และเป็นการปรับปรุงการติดต่อสื่อสารในองค์การให้ดีขึ้น เสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน เพิ่มความพึงพอใจในการทำงาน ลดอัตราการขาดงาน เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร และฝ่ายบริหารให้ดีขึ้น ส่งเสริมความร่วมมือในองค์การ และความรู้สึกรู้ว่าได้รับการปฏิบัติอย่างยุติธรรมให้เกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงานในองค์การ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์การแห่งการเรียนรู้กับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1
4. เพื่อศึกษาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์องค์ประกอบขององค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

ขอบเขตของเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยได้สังเคราะห์และบูรณาการจากแนวคิดของ เซ็งเก้ (Senge, 1999, p. 6), มาร์ควอร์ท (Marquardt, 1996, pp. 21-30), เพ็ดเลอร์, บูกอยนี และบอยเดล (Pedler, Burgoyne & Boydell,

1991, pp. 71-88), เก็ปฮาร์ท และคนอื่นๆ (Gephart, et al., pp. 35-45) และวิจารณ์ พานิช (2550, หน้า 167-170) จำนวน 7 องค์ประกอบ คือ 1) การคิดเชิงระบบ 2) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม 3) การมีแบบแผนความคิด 4) การเป็นบุคคลที่รอบรู้ 5) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 6) การปรับเปลี่ยนองค์การ 7) การใช้เทคโนโลยี

ส่วนในด้านคุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์และบูรณาการมาจากแนวคิดของ วอลตัน (Walton, 1974, pp. 12-16), อัมสตอต (Umstot, 1984, pp. 422-423), ฮิวส์ และโทมัส (Huse & Thomas, 1980, pp. 235-238), เฮอริค และแมคคาบี (Heric & Maccaby, 1975; อ้างถึงใน จันทัพพา วิเศษโวหาร, 2552, หน้า 14-15) วิชาญ สุวรรณรัตน์ (2543, หน้า 16), อุดม ทุมไธสิต (2544, หน้า 31) และเสนาะ ดิยาวี (2544, หน้า 7) ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ 1) ค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม 2) สิ่งแวดล้อมถูกสุขลักษณะและปลอดภัย 3) การพัฒนาความสามารถของบุคคล 4) ความก้าวหน้า และความมั่นคงในงาน 5) การใช้หลักประชาธิปไตยในการทำงาน 6) การบูรณาการทางสังคมและทำงานร่วมกัน 7) ความสมดุลของชีวิตในการทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 82 โรงเรียน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 82 คน และ ครูจำนวน 1,247 คน รวมประชากร 1,329 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 379 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 82 คน โดยใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2556 โดยกำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่าง จากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่าง 297 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย แยกตามรายอำเภอ 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบ้านบึง อำเภอหนองใหญ่ รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 379 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งเป็นแบบสอบถามเรื่ององค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน และแบบสอบถามคุณภาพชีวิตการทำงานของครู แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

ตอนที่ 3 คุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอบหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ราชนครินทร์ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชลบุรี เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
จากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี
เขต 1

2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับผู้อำนวยการโรงเรียน
และครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
จำนวน 379 ฉบับ

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบ
ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แต่ละฉบับจนครบตามเกณฑ์ที่
กำหนด

4. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติโดยใช้โปรแกรม
คอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ
แบบสอบถาม โดยใช้การแจกแจงความถี่และคำนวณเป็นร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดย
การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$)

3. วิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยการ
หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$)

4. ความสัมพันธ์ระหว่างองค์การแห่งการเรียนรู้ของ
โรงเรียนกับชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation
Coefficient)

5. องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนที่ส่งผลต่อชีวิตการ
ทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชลบุรี เขต 1 โดยการหาค่าสมการถดถอยพหุคูณ (stepwise
multiple regression analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชาย 144 คน เป็นเพศหญิง
235 คน จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 284 คน จบการ
ศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 90 คน จบการศึกษาระดับ
ปริญญาเอก จำนวน 5 คน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการ
ทำงาน พบว่ามีผู้มีประสบการณ์ในการทำงาน ไม่เกิน 5 ปี จำนวน
82 คน ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี จำนวน 117 คน
ประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี จำนวน 126 คน และ
ประสบการณ์ในการทำงาน 16 ปีขึ้นไปจำนวน 54 คน และสามารถ
จำแนกตามตำแหน่งผู้ตอบแบบสอบถามได้ เป็นผู้บริหารจำนวน
82 คน และเป็นครูสอน จำนวน 297 คน และจำนวนครูที่ตอบ
แบบสอบถามจำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ ดังนี้
โรงเรียนขนาดเล็ก มีครูที่ปฏิบัติหน้าที่ จำนวน 125 คน ขนาดกลาง
มีครูที่ปฏิบัติหน้าที่ จำนวน 121 คน ขนาดใหญ่มีครูที่ปฏิบัติหน้าที่
จำนวน 133 คน

2. ผลของการศึกษาองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 มีค่า
เฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า
ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมาก สามอันดับแรกคือ ด้านการใช้เทคโนโลยี
รองลงมาคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน และด้านการเรียนรู้ร่วมกัน
เป็นทีม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการปรับเปลี่ยน
องค์การ

2.1 ด้านการคิดเชิงระบบ มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่
ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
ทุกข้อ และสามารถเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากสามอันดับแรก คือ
ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่ทันสมัยตลอดเวลา
รองลงมาคือ ครูในโรงเรียนมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ
และครูในโรงเรียนเห็นความสำคัญของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์การ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือครู
ในโรงเรียนมีการพัฒนาระบบการทำงานอย่างต่อเนื่อง

2.2 ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม มีค่าเฉลี่ย ในภาพ
รวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ย อยู่ใน
ระดับมากทุกข้อ และสามารถเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมาก
สามอันดับแรกคือ ครูในโรงเรียนมีความรักสามัคคีกันให้ความช่วย
เหลือเกื้อกูลกัน ครูในโรงเรียนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิด
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และครูในโรงเรียนมีการเผยแพร่ แลกเปลี่ยน
ประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ
ครูในโรงเรียนได้พัฒนาขีดความสามารถของตนเอง เพื่อการ
สร้างสรรค์งานร่วมกับทีมงาน

2.3 ด้านการมีแบบแผนความคิด มีค่าเฉลี่ย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ย ในระดับมากทุกข้อ และสามารถเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดสามอันดับแรกคือ ผู้บริหารสามารถปรับวิธีการทำงานโดยใช้วิจารณ์ญาณของตนเองได้ดี รองลงมา คือ ครูในโรงเรียนมีวิธีการทำงานที่ชัดเจนสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง และผู้บริหารสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในการเปิดโลกทัศน์การทำงานแก่บุคลากร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูในโรงเรียน มีความตื่นตัวในการเปลี่ยนแปลงในองค์กรเสมอ

2.4 ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ และสามารถเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดสามอันดับแรกคือ ครูในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติที่ดีในการปฏิบัติงาน รองลงมาคือ ครูในโรงเรียนมีความรักความเข้าใจ มีความรู้สึกที่ดีต่อกันทุ่มเทในการปฏิบัติงานในองค์กร และครูในโรงเรียนสนใจ ใฝ่เรียนรู้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ครูในโรงเรียนมีวิสัยทัศน์กว้างไกล กล้าตัดสินใจในการปฏิบัติงานอย่างเชี่ยวชาญ

2.5 ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยในระดับมากทุกข้อ และสามารถเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดสามอันดับแรกคือ ครูในโรงเรียนมีความผูกพันกับการพัฒนาเพื่อความก้าวหน้าขององค์กร รองลงมา คือ โรงเรียนมีการพัฒนาการเรียนรู้ใหม่ๆ ของสมาชิก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันทั้งโรงเรียน และครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ครูในโรงเรียนมีวิสัยทัศน์ในการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2.6 ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับมากทุกข้อ และสามารถเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดสามอันดับแรกคือ โครงสร้างของโรงเรียนมีการกระจายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ รองลงมา คือ ความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนเป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงาน และมี 2 ข้อที่คะแนนเฉลี่ยเท่ากัน คือ ครูในโรงเรียนมีความรัก ความผูกพันกับโรงเรียนที่สอนกับผู้บริหาร ครูในโรงเรียนมีความร่วมมือในการสร้างวิสัยทัศน์ เพื่อให้โรงเรียนมีทิศทางในการบริหารตนเอง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ลักษณะงานที่ท่านปฏิบัติมีความเกี่ยวข้องและก่อให้เกิดสัมพันธภาพดีกับผู้อื่น

2.7 ด้านการใช้เทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ทุกข้อ และสามารถเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดสามอันดับแรกคือ โรงเรียนมีการใช้เทคโนโลยีระบบสารสนเทศ เพื่อประโยชน์ในการบริหารโรงเรียน รองลงมาคือ ครูในโรงเรียนมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร เพื่อเผยแพร่ข่าวสารให้กับสมาชิกภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน และโรงเรียนสนับสนุนให้ครูในโรงเรียนได้ศึกษาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีเทคโนโลยีให้ครูใช้เพียงพอในการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัยและรวดเร็ว

3. ผลการศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดสามอันดับแรกคือ ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน รองลงมาคือ การใช้หลักประชาธิปไตยในการทำงาน และความสมดุลของชีวิตในการทำงาน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สิ่งแวดล้อมถูกสุขลักษณะและปลอดภัย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

3.1 ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ และสามารถเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดสามอันดับแรกคือ ท่านได้รับสวัสดิการที่ทางโรงเรียน มีสวัสดิการต่างๆ ให้เหมาะสมเพียงพอ รองลงมาคือ ท่านได้รับเงินเดือนเหมาะสมเมื่อเปรียบเทียบกับภาระงานที่รับผิดชอบ และท่านได้รับเงินเดือนเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ค่าตอบแทนที่ท่านได้รับมีผลต่อแรงจูงใจในการทำงาน

3.2 ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกลักษณะและปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ และสามารถเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดสามอันดับแรกคือ ท่านเจ็บป่วยหรือได้รับอันตรายจากการทำงานในโรงเรียน ได้รับความดูแลช่วยเหลือเป็นอย่างดี รองลงมาคือ โรงเรียนจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคอย่างเพียงพอ และโรงเรียนมีอาคาร สถานที่ มีความมั่นคงปลอดภัย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ โรงเรียนมีการบำรุงรักษาหรือซ่อมแซมอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ให้อยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งาน

3.3 ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ และสามารถเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดสามอันดับแรกคือ โรงเรียนของท่านมีการส่งเสริมด้าน การอบรม ประชุม สัมมนาทางวิชาการ รองลงมาคือ ท่านได้มีโอกาสในการเพิ่มพูนทักษะในวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ และท่านมีส่วนร่วมในการคิดแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานของโรงเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

คือ แบบแผนความคิดของท่านถูกนำมาใช้ปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์กับองค์กร

3.4 ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ และสามารถเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดสามอันดับแรกคือ ท่านได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจากผู้บริหาร รองลงมาคือ ท่านได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานที่สำคัญในโรงเรียนอยู่เสมอ และท่านมีความสุขพอใจกับตำแหน่งหน้าที่ ในปัจจุบันส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ท่านได้มีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมในการพัฒนาวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ

3.5 ด้านการใช้หลักประชาธิปไตยในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ และสามารถเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดสามอันดับแรกคือ ผู้บริหารให้ความเคารพในสิทธิส่วนบุคคลและไม่ก้าวท้าวในเรื่องส่วนตัวของครูในโรงเรียน รองลงมา คือ โรงเรียนของท่านมีการสอบถามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน และนำไปปรับปรุงแก้ไขสภาพการทำงาน และโรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ครูในโรงเรียน สามารถแสดงความคิดเห็นต่อนโยบายขององค์กรได้ ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารให้ความเสมอภาคแก่ครูทุกคนในโรงเรียน

3.6 ด้านการบูรณาการทางสังคมและทำงานร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ และสามารถเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดสามอันดับแรกคือ โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ผลงานให้ชุมชนรับทราบ รองลงมาคือ โรงเรียนมีบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรในการปฏิบัติงาน และผู้ปกครองนักเรียนให้ความเชื่อถือครูในโรงเรียน ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ครูในโรงเรียนปฏิบัติงานสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

3.7 ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงานมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ และสามารถเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดสามอันดับแรกคือ งานที่ท่านทำในโรงเรียนสามารถทำควบคู่กับการรับผิดชอบครอบครัวได้ รองลงมาคือ ท่านมีเวลาผ่อนคลายความตึงเครียดจากการปฏิบัติงาน และสมาชิกใน ครอบครัวเข้าใจยอมรับภาพการปฏิบัติงานของท่าน ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ท่านมีโอกาสพบปะสังสรรค์กับเพื่อนร่วมงานนอกสถานที่

4. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก ($r_{xy} = .643$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผลการศึกษาพบว่าองค์ประกอบขององค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สามารถพยากรณ์คุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ด้านคุณภาพชีวิตการทำงานของครู (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ 4 ปัจจัย โดยมีค่าประสิทธิภาพในการพยากรณ์ (R^2) ในภาพรวมเท่ากับ .770 หมายถึง องค์ประกอบขององค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สามารถพยากรณ์คุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ได้ร้อยละ 77.00 เรียงลำดับตามอำนาจพยากรณ์จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการใช้เทคโนโลยี (X_7) มีสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .600 ด้านการปรับเปลี่ยนองค์การ (X_6) มีสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .536 ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (X_2) มีสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ -.315 และด้านการมีแบบแผนความคิด (X_3) มีสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .211

ในด้านที่ไม่สามารถพยากรณ์คุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 มี 3 ปัจจัย ประกอบด้วย ด้านการคิดเชิงระบบ (X_1) มีสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .037 ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ (X_4) มีสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .043 และด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (X_5) มีสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .055

สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ $Z' y = .600X_7 + .506X_6 + -.354X_2 + .246X_3$

อภิปรายผล

1. องค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ระวีวรรณ บุญสม (2554, บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราวิวาส เขต 3 โดยผลการวิจัยพบว่า ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราวิวาส เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ได้มีนโยบาย โครงการ และกิจกรรมที่มีการกระตุ้นให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนได้มีการพัฒนาวิชาชีพ โดยการเข้ารับการอบรมประชุมสัมมนา และศึกษาดูงานด้านการพัฒนาการศึกษา มีการจัดทำนวัตกรรม การวิจัยเพื่อสร้างสื่อการเรียนการสอน ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ทำให้บุคลากรพัฒนาขอบข่ายขีดความสามารถของตนเพื่อการสร้างสรรคงาน

การจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการอย่างต่อเนื่อง สมาชิกของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 มีการเรียนรู้ร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียนมีการขยายศักยภาพเพื่อการแก้ปัญหาและสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่อย่างต่อเนื่อง มีการขยายขอบเขตความสามารถอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์กรเพื่อนำไปสู่จุดหมายที่บุคคลในระดับต่างๆ ที่ต้องการอย่างแท้จริง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1, 2556, หน้า 46) ส่งผลให้โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ที่มีความคิดใหม่ๆ และการแตกแขนงของความคิดได้รับการยอมรับเอาใจใส่เกิดเป็นองค์การที่บุคคลได้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ นฤมล บุญพิมพ์ (2553, หน้า 15) ที่ได้กล่าวว่าการพัฒนาให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ นั้น องค์การหรือหน่วยงานจะต้องจัดบรรยากาศกระตุ้นการเรียนรู้ของครูเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของตนเพื่อสร้างสรรค์งาน และการบรรลุเป้าหมาย มีการกระตุ้นให้แสดงออก สมาชิกได้เรียนรู้วิธีการเรียนรู้ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีการส่งเสริมศักยภาพเพื่อแก้ปัญหาและสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่อย่างต่อเนื่อง มีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกันมีการค้นหาและพัฒนาศักยภาพของบุคคลและทีมงาน จากเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 มีความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิจัยพบว่าองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ด้านการใช้เทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และอยู่ในอันดับที่ 1 สอดคล้องกับงานวิจัยของ โฆสิต เสดะจิต (2549, บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 ในด้านการใช้เทคโนโลยี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ส่วนใหญ่ได้มีการศึกษาเรียนรู้ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร มีการเผยแพร่ข่าวสารโดยที่องค์กรมีการสนับสนุนให้บุคลากรได้ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้อิเล็กทรอนิกส์โดยได้จัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีมาคอยอำนวยความสะดวกให้กับบุคลากรได้ใช้ในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งมีการปรับปรุงเทคโนโลยีให้ทันสมัย และพร้อมสำหรับการปฏิบัติงานและการเรียนรู้อยู่เสมอ

3. ผลการวิจัยพบว่าองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ด้านการปรับเปลี่ยนองค์การมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่อยู่ในลำดับสุดท้าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ โฆสิต เสดะจิต (2549, บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 ในด้านการปรับเปลี่ยนองค์การ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 มีความเข้าใจถึงความสำคัญของการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยมีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ มีความร่วมมือในการสร้างวิสัยทัศน์ให้องค์การมีทิศทางในการบริหาร มีการวางแผนงานแนวทางปฏิบัติ โดยสอดคล้องกับพันธกิจขององค์การ

เมื่อพิจารณาโดยการเปรียบเทียบกับทุกด้าน จะเห็นได้ว่า ในด้านการปรับเปลี่ยนองค์การ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในอันดับสุดท้าย ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 มีโรงเรียนส่วนหนึ่งที่ยังไม่ตอบสนองนโยบายในด้านการปรับเปลี่ยนองค์การ โดยเฉพาะในด้านการปรับเปลี่ยนองค์การ โดยมีโครงการต่างๆ เช่น โครงการปรับภูมิทัศน์ในโรงเรียน โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา การปรับเปลี่ยนครูสายผู้สอนให้ตรงกับวุฒิ และความสามารถ รวมถึงการสร้างความสำเร็จเห็นสำคัญของการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยมีการสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ รวมถึงผู้บริหารบางส่วนยังไม่ได้วางทิศทางในการบริหาร และการวางแผนงานแนวทางปฏิบัติให้ครูให้สอดคล้องกับพันธกิจขององค์การ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1, 2556, หน้า 50) จึงเป็นเหตุผลให้ในด้านการปรับเปลี่ยนองค์การมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด อยู่ในอันดับสุดท้าย

4. จากการศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของทวีศักดิ์ ชันติยะ (2552, หน้า 92) ซึ่งได้ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนา และการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน

ด้วยการส่งเสริมให้ครูในโรงเรียน มีคุณภาพชีวิตการทำงานซึ่งเป็นการสร้างและพัฒนาบุคลากรในองค์กร ให้ได้รับการสนองตอบความต้องการจนเกิดความพึงพอใจซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพและคุณภาพในการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จสูงสุด

5. ผลการวิจัยพบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และอยู่ในอันดับที่ 1 สอดคล้องกับงานวิจัยของ เรียม สุขกล้า (2553, บทคัดย่อ) ซึ่งทำการศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ในด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ครูในโรงเรียนได้รับคำแนะนำจากผู้บังคับบัญชา ได้มีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมในการพัฒนาวิชาชีพและได้รับมอบหมายในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการวางแผน ได้ลงมือปฏิบัติและประเมินผลการปฏิบัติงานต่างๆ ของโรงเรียนจนได้รับตำแหน่งในหน้าที่การงานสูงขึ้น มีความสุขในการปฏิบัติงาน และพอใจในตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ทั้งนี้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ได้ตระหนักและส่งเสริมในด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน จึงส่งผลให้โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ จึงอยู่ในอันดับ 1

6. ผลการวิจัยพบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ด้านสิ่งแวดล้อมถูกสุขลักษณะและปลอดภัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่อยู่ในลำดับสุดท้าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ เรียม สุขกล้า (2553, บทคัดย่อ) ซึ่งทำการศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงาน ofครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ในด้านสิ่งแวดล้อมถูกสุขลักษณะและปลอดภัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ส่วนใหญ่มีการจัดให้มีสาธารณูปโภคที่เพียงพอ มีบรรยากาศเอื้อต่อการปฏิบัติงาน มีการบำรุงรักษาหรือซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ให้อยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งานได้ ในโรงเรียนมีสภาพดีเป็นสัดส่วนเหมาะสมสำหรับใช้ปฏิบัติงาน

เมื่อพิจารณาโดยการเปรียบเทียบกับคุณภาพชีวิตในด้านอื่นๆ จะเห็นได้ว่า สิ่งแวดล้อมถูกสุขลักษณะและปลอดภัยมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่าครูบางส่วนยังมีความไม่พึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหาร ที่ไม่มีนโยบายส่งเสริมเรื่องสุขลักษณะที่ปลอดภัย ให้โรงเรียนมีสภาพแวดล้อม และบรรยากาศที่ดีในโรงเรียนเอื้อต่อการปฏิบัติงาน รวมถึงในเรื่องอาคารสถานที่บางแห่งยังขาดความมั่นคงและความปลอดภัย ซึ่งบางอาคารมีอายุการใช้งานยาวนาน และบริเวณพื้นที่ของโรงเรียนกว้างขวาง อาจทำให้การดูแลไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร มีส่วนทำให้ครูขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน และมีความคิดว่าสถานที่ที่ตนเองปฏิบัติงานยังขาดความปลอดภัย จึงส่งผลให้มีความเห็นอยู่ในอันดับสุดท้าย

7. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนกับคุณภาพชีวิตการทำงาน ofครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิษวรัตน์ ธรรมะรัตน์จินดา (2552, บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างองค์การแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า องค์การแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ได้ให้ความสำคัญและเน้นการมีส่วนร่วมหรือการทำงานเป็นทีม โดยที่สมาชิกทุกคนนั้นจะต้องมีเป้าหมายเดียวกัน จะทำอะไรแล้วทุกคนต้องยอมรับร่วมกัน มีการวางแผนการทำงานร่วมกัน การทำงานเป็นทีมมีความสำคัญในทุกองค์การ ซึ่งในการทำงานเป็นทีมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารงาน การทำงานเป็นทีมมีบทบาทสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือของกลุ่มสมาชิกเป็นอย่างดี โดยใช้ความรู้สารสนเทศผนวกกับทักษะประสบการณ์ของครูในโรงเรียน ซึ่งความรู้ความสามารถจะเป็นตัวสร้างมูลค่าเพิ่มขององค์การที่พร้อมจะถูกนำไปใช้ประโยชน์ในองค์การ ในการบริหารของผู้บริหารก็มีการขยายผลจากการทำให้วิสัยทัศน์มีความชัดเจนขึ้น ส่งเสริม และเพิ่มความกระตือรือร้นให้ครูได้เกิดการเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้ และเพิ่มพูนสมรรถนะที่จะก่อให้เกิดความก้าวหน้าในการดำเนินกิจการไปสูเป้าหมายร่วมกัน โดยที่ตระหนักว่า เมื่อมีการเพิ่มเติมจนเกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ขึ้น คุณภาพชีวิตของครูที่อยู่ในโรงเรียนก็จะมีคุณภาพที่ดีตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับคิริกานต์ ทีมย้ายงาม

(2551, วารสารศึกษาศาสตร์ ปีที่ 19 ฉบับที่ 1) ที่กล่าวว่ากรมคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจและมีคุณภาพชีวิตที่ดี เมื่อมีคุณภาพชีวิตที่ดีย่อมส่งผลให้คนมีคุณภาพทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปสู่ความสำเร็จขององค์การ

8. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณองค์ประกอบขององค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จากองค์ประกอบขององค์การแห่งการเรียนรู้ทั้ง 7 ด้าน ซึ่งนำมาการพยากรณ์กับคุณภาพชีวิต โดยภาพรวม สามารถพยากรณ์ได้ 4 ปัจจัย ตามลำดับต่อไปนี้ การใช้เทคโนโลยี การปรับเปลี่ยนองค์การ การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และการมีแบบแผนความคิด ซึ่งอธิบายได้ตามลำดับ ดังนี้

8.1 ด้านการใช้เทคโนโลยี ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเทคโนโลยีนั้นเป็นอุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยความสะดวกในยุคโลกาภิวัตน์ สามารถส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวางต่อระบบเศรษฐกิจ ภาคการผลิต ภาคการบริการ การศึกษา และคุณภาพชีวิตของประชาชน เทคโนโลยีจึงเป็นส่วนหนึ่งของผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสังคมในหลายๆ ด้านเป็นทั้งเครื่องมือที่ผลักดันให้มีการพัฒนา รวมถึงเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำรงชีวิตของมนุษย์ ซึ่งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งตอบสนองต่อการดำรงชีวิตของครูในโรงเรียน จนทำให้มีบุคลากรในทุกหน่วยงานมีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดียิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2546, หน้า 3)

8.2 การปรับเปลี่ยนองค์การ ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปรับเปลี่ยนองค์การ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เกิดกระบวนการที่คนจากเดิมไปสู่กระบวนการที่คนใหม่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ได้ตระหนักถึงในด้านการปรับเปลี่ยนองค์การโดยเห็นได้จากการที่ครูในโรงเรียนมีความเข้าใจถึงความสำคัญของการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยมีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ มีความร่วมมือในการสร้างวิสัยทัศน์ ให้องค์การมีทิศทางในการบริหาร มีการวางแผนงานแนวทางปฏิบัติ โดยสอดคล้องกับพันธกิจขององค์การ มีการบริหารงานแบบกระจายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยมีขอบเขตที่ชัดเจน และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติงานได้จริง

8.3 การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ชลบุรี เขต 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ได้ตระหนักถึงในด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม เห็นได้จากการที่ครูในโรงเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน มีความรักสามัคคีกัน ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล โดยมีผู้บริหารคอยสนับสนุนส่งเสริมระบบการทำงานเป็นทีม มีโอกาสพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการสร้างสรรค์งานร่วมกับผู้อื่น มีโอกาสเรียนรู้การทำงานเป็นทีม มุ่งพัฒนาวิธีการทำงานต่างๆ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการเผยแพร่แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน เข้าใจในหลักการ ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม โดยการจัดโครงสร้างและทีมงานที่มีการกำหนดทิศทางการพัฒนา

8.4 การมีแบบแผนความคิด ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ได้ตระหนักในเรื่องการมีแบบแผนทางความคิด หรือมีกรอบความคิด ความเชื่อที่สมเหตุสมผล ที่ส่งผลต่อการสะท้อนภาพถูกต้องชัดเจน และสามารถวิเคราะห์หรือจำแนกข้อมูล โดยมุ่งหวังจะปรับปรุงแนวคิดที่ถูกต้อง ในการมองโลกและปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น อีกทั้งยังสามารถทำความเข้าใจในวิธีการที่จะสร้างความเด่นชัดทางกระบวนการคิดเพื่อการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง

9. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณองค์ประกอบขององค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จากองค์ประกอบขององค์การแห่งการเรียนรู้ทั้ง 7 ด้าน ซึ่งนำมาการพยากรณ์กับคุณภาพชีวิต โดยภาพรวม ซึ่งไม่สามารถพยากรณ์ได้ 3 ปัจจัย ตามลำดับต่อไปนี้ การคิดเชิงระบบ การเป็นบุคคลที่รอบรู้ การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ซึ่งอธิบายได้ตามลำดับ ดังนี้

9.1 การคิดเชิงระบบไม่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความคิดเชิงระบบเป็นการจัดระบบและการบริหารระบบนั้น เป็นการจัดกลุ่มมาตรฐาน และตัวบ่งชี้กับงานหรือโครงการที่ส่วนราชการดำเนินการให้เป็นระบบย่อยๆ ที่มีขั้นตอนการทำงาน วิธีการทำงานที่เป็นมาตรฐาน และบันทึกการทำงานแล้วบริหารระบบนั้นด้วยกระบวนการ PDCA โดยต้องพึงพากระบวนการทำงานเชิงยุทธศาสตร์มีการวิเคราะห์สภาพการณ์ทั่วไป และสภาพการณ์เฉพาะของหน่วยงาน กำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของหน่วยงาน ซึ่งการคิดเชิงระบบ จะเน้นไปที่เรื่องกลไกของสมอง ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต จากเหตุผล

ดังกล่าว จึงทำให้ด้านการคิดเชิงระบบไม่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

9.2 การเป็นบุคคลที่รอบรู้ ไม่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักการพัฒนาการเป็นบุคคลที่รอบรู้ นั้น เป็นการพัฒนาตนเองให้เป็นเลิศ ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่บุคคลต้องหมั่นฝึกฝนตนเอง เพื่อสร้างให้เกิดเป็นวินัยในตนเอง และมีการปรับปรุงมุมมองของตนอย่างต่อเนื่องบนพื้นฐานแห่งความเป็นจริง ซึ่งในการพัฒนาให้เกิดคุณลักษณะของการเป็นบุคคลที่รอบรู้ นั้น จึงไม่เกี่ยวกับองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต ซึ่งประกอบด้วย ค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม สิ่งแวดล้อมถูกสุขลักษณะและปลอดภัย การพัฒนาความสามารถของบุคคล ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน การใช้หลักประชาธิปไตยในการทำงาน การบูรณาการทางสังคมและทำงานร่วมกัน และความสมดุลของชีวิตในการทำงาน

9.3 การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ไม่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันนั้น เป็นการสร้างทรศนะของความร่วมมือกันอย่างยึดมั่นของสมาชิกในองค์กร เพื่อพัฒนาให้เกิดความสำเร็จในอนาคต และความต้องการที่จะมุ่งไปสู่ความปรารถนาพร้อมกันของสมาชิกทั้งองค์การ เป็นวิธีการทำให้แต่ละคนเกิดวิสัยทัศน์ ด้วยการฝึกให้คนคิดมองไปข้างหน้า มองไปในอนาคต การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน จึงเริ่มจากการมองสิ่งต่างๆ ให้เป็นกระบวนการ โดยเป็นการมองภาพรวมขององค์การ ไม่ได้มองเฉพาะหน่วยของตนเองเท่านั้น ในขณะที่คุณภาพชีวิตเป็นเรื่องของระดับการมีชีวิตที่ดีมีความสุขและความพึงพอใจในชีวิตในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นอยู่ และการดำเนินชีวิตของบุคคลในสังคมเป็นการประสานการรับรู้ของบุคคลในด้านร่างกายด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ภายใต้วัฒนธรรมค่านิยม และเป้าหมายในชีวิตของแต่ละบุคคล จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ไม่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

ข้อเสนอแนะมีดังนี้

1. จากการศึกษาพบว่าองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ด้านการปรับเปลี่ยนองค์การ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควร

ส่งเสริมและพัฒนาให้บุคลากรได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมการสร้างวิสัยทัศน์ เพื่อให้โรงเรียนมีทิศทางในการบริหารเปิดโอกาสให้ครูในโรงเรียน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีการรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีโครงสร้างของโรงเรียน และการกระจายอำนาจหน้าที่ตรงตามความรับผิดชอบ เพื่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนต่อไป

2. จากผลการวิจัยพบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียน ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และผู้บริหารควรพิจารณาเกี่ยวกับการจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคให้เพียงพอต่อการใช้งานสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอน บำรุงรักษา ซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ให้อยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งาน จัดโครงสร้างสถานที่ให้เป็นระเบียบ สะอาด สวยงาม และถูกสุขลักษณะ

3. จากการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียน ในด้านการใช้เทคโนโลยี มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และผู้บริหารควรพิจารณาและส่งเสริมเกี่ยวกับความเข้าใจในด้านการเรียนรู้ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร สนับสนุนให้ครูในโรงเรียนได้ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้อีเล็คทรอนิกส์ การรับ-ส่งข้อมูลภายในและภายนอก สนับสนุนงบประมาณในการจัดหาเครื่องมือ และอุปกรณ์เทคโนโลยี มาใช้ในการดำเนินงาน เพราะเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาที่ปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งตอบสนองต่อการดำรงชีวิตของครู ในโรงเรียน

4. จากการศึกษาพบว่า องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 มีองค์ประกอบที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต คือ การใช้เทคโนโลยีการปรับเปลี่ยนองค์การการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม การมีแบบแผนความคิด ดังนั้น ผู้บริหารและหน่วยงานที่รับผิดชอบ ควรส่งเสริมส่งเสริมเกี่ยวกับความเข้าใจในด้านการเรียนรู้ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารให้ครู มีความเข้าใจถึงความสำคัญของการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมความร่วมมือในการสร้างวิสัยทัศน์ให้องค์การมีทิศทางในการบริหาร มีการวางแผนงานแนวทางปฏิบัติ โดยสอดคล้องกับพันธกิจขององค์การ เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สร้างความรักสามัคคีกันให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สนับสนุนระบบการทำงานเป็นทีมเปิดโอกาสให้ครูในโรงเรียน ได้มีโอกาสพัฒนาขีดความสามารถของตนเอง ในการสร้างสรรค์งาน ร่วมกับ

ผู้อื่นมีโอกาสเรียนรู้การทำงานเป็นทีม มีการเผยแพร่แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน วางแผนกลยุทธ์ในการปรับวิถีการทำงานที่ชัดเจน รวมถึงส่งเสริมความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน ประสานผลประโยชน์ เพื่อให้องค์การประสบผลสำเร็จ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปมีดังนี้

1. ควรศึกษาองค์ประกอบอื่นที่เกี่ยวข้องกับองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1
2. ควรศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน และคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 และเขตการศึกษาอื่นๆ
3. ควรศึกษาองค์การแห่งการเรียนรู้ในเชิงคุณภาพ เช่น จากหลักฐานที่ปรากฏชัดเจน การสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลจากสภาพจริง การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่มีความเที่ยงตรง และเชื่อมั่นได้มากยิ่งขึ้น
4. ควรศึกษาปัจจัยที่อื่นๆ ที่ส่งผลต่อกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศึกษาอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

กองสวัสดิการแรงงาน. (2547). คุณภาพชีวิตการทำงาน (Quality of work life). *อนุสารแรงงาน*, 11 (4), หน้า 17-22.

ไผ่ชิต เสดะจิต. (2549). ศึกษาสภาพการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครินทร์.

จันท์ปภา วิเศษโฆหาร. (2552). *คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานสตรีในนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์ เพื่อการพัฒนา, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

ทวีศักดิ์ ชันดียง. (2552). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. (บริหารการศึกษา). เลย: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

นฤมล บุญพิมพ์. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

ระวีวรรณ บุญสม. (2554). *ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 3*. วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

รุ่งนภา สันติศิริจันทร์. (2550). *การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนในเครือพระแม่มาลี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

เรียม สุขกล้า. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูกับประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1*. ปริญญาโท วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

วิจารณ์ พานิช. (2550). *ทศปฏิบัติสู่ความเป็นองค์การเรียนรู้ของหน่วยราชการ*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก http://www.medicalrtaf.com/images/1153985687/col_04018.doc.

วิชาญ สุวรรณรัตน์. (2543). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการบิน บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิชารัตน์ ธรรมะรัตน์จินดา. (2552). *ความสัมพันธ์ระหว่างองค์การแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศิริกานต์ ทีมย้ายงาม. (2551). *คุณภาพชีวิตการทำงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดฉะเชิงเทรา*. *วารสารศึกษาศาสตร์* ปีที่ 19 ฉบับที่ 1 เดือนตุลาคม 2550-มกราคม 2551

สายัณห์ จันทะวงศ์. (2548). *พฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเมือง*. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- สุวรรณวัฒน์ วัลลีย์. (2554). **คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม**. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เสนาะ ตีเยาว์. (2544). **หลักการบริหาร. (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1.
- (2556). **รายงานการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานและความต้องการการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1**. ชลบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2555). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)**. กรุงเทพฯ. สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2546). **คู่มือคำอธิบายและแนวทางปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546**. สืบค้นเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2556, จาก [http:// www](http://www).
- อุดม ทุมไธสิต. (2545, มกราคม-เมษายน). การพยากรณ์แนวโน้มรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยใช้เทคนิคอนุกรมเวลา. **วารสารรัฐประศาสนศาสตร์**, หน้า 4.
- Gephart, M.A.& Marsick, V.J. (1996, December). "Learning organization come alive training & development." 50(12), 35 -45.
- Herrick, N. Q. & Maccaby, M. (1975). **Humanizing of work life in the quality of working life; Problem protects and state of the art**. New York : Macmillan.
- Huse, E. F. & Cummings, T. G. (1985). **Organization Development and Change** (3rded.). Minnesota: West Publishing.
- Huse, E., & Thomas, C. (1980). **Organization Development and Change**. New York : West Publishing.
- Krejcie, R. V. & Morgan, E. W. (1970). "Determining sample size for research activities". **Education and Psychological Measurement**. 30 (10): 607-610.
- Marquardt, M. J. (1996). **Building the Learning Organization: A Systems Approach to Quantum Improvement and Global Success**. New York : McGraw Hill.
- Pedler, M; Burgoyne, J., & Boydell, T. (1991). **The learning company : A strategy for sustainable development**. New York : McGraw-Hill.
- Senge, P. M. (1990). **The fifth discipline**. Century Business, London.
- Senge, Peter M. (1999). **The Fifth Discipline Field Book**. London : Nicholas Brealey.
- Umstot, D. D. (1984). **Understanding organization behavior**. Minnesota, West.
- Walton, Richard E. (1974, May-June). Improving the Quality of Work Life. **Harvard Business Review**.